

Sygn. akt IV CZ 113/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa Uniwersytetu Przyrodniczego w L.

przeciwko J. A.

o wydanie,

oraz z powództwa wzajemnego J. A.

przeciwko Uniwersytetowi Przyrodniczemu w L.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli i ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 12 lutego 2014 r.,

zażalenia pozwanego (powoda wzajemnego)

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 3 lipca 2013 r.

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 3 lipca 2013 r. odrzucił na podstawie art. 398⁶ k.p.c. skargę kasacyjną pozwanego (powoda wzajemnego) wobec nieuiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej w terminie określonym w art. 112 ust. 3 u.k.s.c.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd odwoławczy wskazał, że od doręczenia pełnomocnikowi pozwanego w dniu 21 maja 2013 r. postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej zaczął biec pozwanemu tygodniowy termin do uiszczenia tej opłaty, który bezskutecznie minął z dniem 28 maja 2013 r. Ponieważ opłata została uiszczona dopiero w dniu 25 czerwca 2013 r., tj. po upływie terminu, przeto skarga podlegała odrzuceniu.

W ocenie Sądu odwoławczego, bez znaczenia pozostaje fakt, że po bezskutecznym upływie terminu Sąd ten błędnie wezwał pozwanego do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej wezwaniem doręczonym pełnomocnikowi pozwanego w dniu 18 czerwca 2013 r. Wezwanie to Sąd ocenił jako bezprzedmiotowe i nie niweczące skutku procesowego przewidzianego w art. 112 ust. 3 u.k.s.c.

Pozwany (powód wzajemny) zaskarżył w całości powyższe postanowienie zażaleniem zarzucając naruszenie następujących przepisów:

- art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. przez pominięcie faktu wydania w dniu 16 maja 2013 r. zarządzenia w przedmiocie ustalenia opłaty od skargi w kwocie 100.000 zł i wezwania pozwanego do jej zapłaty;

- art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 112 ust. 3 u.k.s.c. przez błędne przyjęcie, że moment doręczenia postanowienia Sądu z dnia 14 maja 2013 r. oddalającego wniosek pozwanego o zwolnienie od opłaty wyznaczył rozpoczęcie biegu 7-dniowego terminu do jej uiszczenia, w sytuacji, w której zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 16 maja 2013 r. opłatę tę ustalono w sposób odmienny aniżeli wynikający z wartości przedmiotów zaskarżenia wskazanej w skardze kasacyjnej dla powództwa głównego i powództwa wzajemnego;

- art. 398⁶ § 1 k.p.c. w zw. z art. 112 ust. 2 u.k.s.c. przez błędne przyjęcie uchybienia terminowi do wniesienia opłaty, pomimo uiszczenia jej w terminie zakreślonym przez Sąd.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący twierdzi, że jako wartość przedmiotu zaskarżenia odrębnie wskazał kwoty z powództwa głównego i z powództwa wzajemnego, których nie uwzględnił Sąd ustalając zarządzeniem Przewodniczącego opłatę od skargi kasacyjnej na kwotę 100.000 zł, a więc według innych reguł aniżeli powołane w art. 112 ust. 3 u.k.s.c.

W ocenie żalącego rygory przewidziane tym przepisem nie dotyczą sytuacji, w której Sąd ustalił opłatę od skargi kasacyjnej w odmienny sposób, aniżeli wg wskazanej wartości przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie skarżącego błędnie zastosowano art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 roku, Nr 90, poz. 594 ze zm.; dalej jako „u.k.s.c.”), gdyż zastosowanie powinien znaleźć art. 112 ust. 2 u.k.s.c.

Zgodnie z art. 112 ust. 2 u.k.s.c. jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma. Z kolei zgodnie z art. 112 ust. 3 u.k.s.c., jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego i wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Jeżeli jednak o zwolnieniu od kosztów sądowych orzekał sąd pierwszej instancji, a strona wniosła zażalenie w przepisany termin, termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia.

Nie ulega wątpliwości, że pozwany (powód wzajemny) był reprezentowany przez dwóch zawodowych pełnomocników zarówno w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, jak i przed Sądem Apelacyjnym oraz w postępowaniu kasacyjnym (karty 104, 107, 639, 729). Również skarga kasacyjna została wniesiona przez dwóch zawodowych pełnomocników (k. 676-717). Postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 14 maja 2013 r. w przedmiocie oddalenia wniosku o zwolnienie pozwanego od opłaty od skargi kasacyjnej doręczone zostało zawodowemu pełnomocnikowi - adw. T. P. w dniu 21 maja 2013 r. (k. 740). Zdarzeniem, które aktualizuje obowiązek adwokata lub radcy prawnego w zakresie samodzielnego opłacenia pisma jest doręczenie mu orzeczenia sądu pierwszej lub drugiej instancji odmawiającego zwolnienia od kosztów. Termin do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej upłynął zatem w dniu 28 maja 2013 r. Wbrew twierdzeniu skarżącego nie istniała konieczność wzywania strony do opłacenia złożonego pisma.

W tym stanie rzeczy bezskuteczny upływ terminu do opłacenia skargi kasacyjnej przez pozwanego, liczony od doręczenia jego pełnomocnikowi postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie od uiszczenia należnej opłaty, uzasadniał odrzucenie wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienie SN z dnia 22 września 2011 r., V CZ 67/11, LEX nr 964495, z dnia 21 lipca 2011 r. V CZ 30/11, czy z dnia 28 września 2011 r., I CZ 86/11 - niepubl.).

Dla zachowania terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej bez znaczenia pozostawał fakt, że po jego bezskutecznym upływie Sąd Apelacyjny błędnie wezwał pozwanego (k. 741-742) do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej. Wezwanie takie okazało się bezprzedmiotowe i nie mogło zniweczyć skutku procesowego przewidzianego w art. 112 ust. 3 u.k.s.c. (zob. postanowienie SN z dnia 6 października 2011 r., V CZ 73/11, niepubl. oraz z dnia 22 marca 2012 r., V CZ 154/11, niepubl.).

W tej sytuacji należało oddalić zażalenie jako nieuzasadnione (art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.).